

Behindertenausweis

Christus Triumfatorkerk, 25 augustus 2024

Lezing: Marcus 8, 11-26

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

KOMEN

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied 'De vreugde voert ons naar dit huis' (Lied 280: 1, 4 en 5)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 84: 1 en 2
- Kyriegebed
- Glorialied 'Alles wat adem heeft love de Here' (lied 146c: 1 en 7)

WOORD

- Met de Kinderen

Gebed

Gesprek

Lied: 'Liefde is blij zijn...' (Alles wordt nieuw IV, 26)

- Schriftlezing Marcus 8: 11-26
- Lied 'Hij die de blinden weer liet zien' (Lied 534)
- Preek

Precies vier weken geleden zaten Elske en in de Frauenkirche in Dresden. U weet wel, die beroemde kerk in Dresden die volledig is ingestort na een geallieerd bombardement in februari 1945. Door de brand die daarna ontstond werden de muren van de kerk zo heet dat de muren van de kerk in elkaar zakten en de 600.000 kilo wegen koepel van de dom naar beneden stortte. In de DDR tijd bleef de ruïne liggen, als symbool voor de zinloze verwoesting die oorlog met zich mee brengt. Na de Wende in 1989 werd het plan opgevat de Frauenkirche te restaureren en twintig jaar geleden werd hij in volle glorie heropend.

Na de kerkdienst gingen we de koepel van de kerk beklimmen.

Op de koepel sta je op 90 meter hoogte en heb een indrukwekkend uitzicht over de stad en over de Elbe.

Beneden bij de trap naar de koepel kocht ik twee kaartjes.

En toen vroeg een allervriendelijkste vrijwilliger van de kerk of ik ook een *Behindertenausweis* had. Ik keek hem waarschijnlijk enigszins verwart aan. Een *Behindertenausweis*?, vroeg ik Hij wees naar mijn arm. En toen veel het kwartje. Of ik ook een gehandicaptenkaart had. Want als je gehandicapt bent krijg je korting op een bezoek aan de koepel.

Ik vertelde in mijn steenkolen Duits dat ik zo'n kaart niet had. Dat die kaarten in Nederland bij mijn weten alleen worden verstrekt als je een invalidenparkeerplaats wil. En ik vertelde er ook nog bij dat mijn benen het nog prima doen en dat die eindeloze trappen naar de koepel toch vooral werk voor mijn benen zou opleveren.

De meneer verkocht mij toch een kaartje met korting. Blijkbaar vond hij dat ik zo zichtbaar gehandicapt was dat ik daar geen pas voor hoefde te laten zien.

Tijdens de beklimming van de toren dacht ik na over het gesprek dat we hadden.

Het is werkelijk nog nooit in mijn opgekomen om een gehandicaptenkaart aan te vragen – mocht dat al kunnen in Nederland. Sterker nog, zo vroeg ik me af: wil ik wel zon kaart.

Ben ik eigenlijk wel gehandicapt?

Ja, onmiskenbaar. Waar de meeste mensen twee prima functionerende handen hebben. Doet de linkerhand van mij het maar zeer beperkt. Ik kan er eigenlijk niet zo veel mee. Een handicap ja, een vervelend overblijfsel van een zeer ongelukkig val toen ik 9 jaar was.

En je ziet het ook. Vooral zo meteen als ik de zegen geef.

Blijkbaar is het ook een soort handelsmerk geworden van ds. Van den Akker.

Elske ving ooit eens per ongeluk een gesprek op tussen twee kerkgangers in de kerk in Tinte waar ik de gastvoorganger was. De ene mevrouw vroeg aan de andere: "Ken jij die ds. Van den Akker?" "Ja," zei de andere mevrouw, "dat is die dominee met dat rare handje."

– zo zie je maar weer.

Maar de kernvraag tijdens mijn vermoeiende toch naar boven in de koepel in Dresden was: *voel* ik mij ook gehandicapt?

En het antwoord was nee.

Je, soms is het best onhandig een hand te missen, maar wat kan ik nu eigenlijk niet? Waarin belemmert mijn handicap mij? Nauwelijks. Al helpt het dat ik geen timmerman ben geworden. Voel ik met minder mens? Nee, ik geloof dat ik daar volmondig nee op kan zeggen.

En ik kan niet voor anderen spreken, maar als je op de paralympische spelen navraag zou doen bij de sporters, weet ik niet of er daar veel zouden zijn die zich minder mens zouden voelen. Ja het hindert je wel, die *blades* onder mijn knieën, maar ik ben met die dingen sneller dan Femke Bol.

Ik heb geleerd om het beste uit mijn leven te halen. En ik word erdoor geholpen dat ik wel voor vol wordt aangezien.

Want daar ligt denk ik wel het probleem. Het woord gehandicapt suggereert dat je iets mist. Je bent anders dan de 'normale' mensen – wie dat ook zijn. Je wordt langs een meetlat gelegd van hoe het hoort te zijn, en volgens die meetlat ontbreekt er iets aan jou.

Nu weet ik niet hoe je dat ervaart als je doof bent. Vaak kan je je prima redden met gebarentaal. Maar gebarentaal is óók een beperkte taal. Je kunt er maar moeilijk je gevoelens in uitdrukken of mee over je geloof praten. En als je op latere leeftijd doof wordt en de preek maar half kunt volgen of zo meteen niets hebt aan de gespreken bij de koffie omdat het geroezemoes eromheen te luid is.

Of als je slecht kunt zien en bijna niet meer mee kunt zingen omdat de letters in het liedboek te klein zijn en de beamer te ver weg hangt – dat kan je eenzaam maken in een volle kerk.

En toch: in Zoetermeer hadden we een blinde pianist. Hij speelde de sterren van de hemel. Hij was een onmisbare schakel bij de kerkdiensten of bij de musicals die we daar opvoerden.

Goed, genoeg bespiegelingen. Vandaag ontmoet Jezus een blinde man. En de vraag die ik met deze lange inleiding wil opwerpen bij deze tekst is: Is deze man gehandicapt Zit deze man op een *Behindertenausweis* te wachten?

Wat meteen opvalt is wat ds. Schiehart vorige week ook al benadrukte in een soortgelijk verhaal over een doofstomme man: ook deze blinde man kiest er niet zelf voor om naar Jezus te komen. "Er *wordt* een blinde bij Hem gebracht, en *men* smeekt Hem om de man aan te raken." Deze blinde man is het lijdend voorwerp in deze zin. Het zijn anderen. De omstanders, onbekenden, die hem bij Jezusbrengen. Over wat de man zelf wil, horen we niets. Wil hij wel genezen? Ik zou denken van wel, misschien spreekt het wel voor zich, maar we horen het niet. Het is niet zoals in andere verhalen dat een melaatse, of die vrouw die leed aan bloedingen. Zij klampen Jezus zelf aan of raken hem – bijna stiekem – aan in het voorbijgaan. Zoekend, verlangend, gelovend in genezing.

Hier is alles anders.

De man lijkt zelf geen stem te hebben.

Jezus neemt hem apart. Weg van de op sensatie beluste omstanders Hij zoekt het één op één contact. Vervolgens is het Jezus zelf die hem aanraakt. Heel fysiek. Jezus doet wat speeksel op zijn ogen. Hij spuugt op zijn handen – zo stel ik me voor en brengt dat speeksel op de ogen van de blinde man. Een intiem gebaar. Het heeft iets van herscheppen. Nieuwe adem geven.

Vervolgens legt hij er zijn handen op. Als een zegenend, als een helend gebaar.

En dan denk je "Dat moet toch genoeg zijn? Nu zal de man genezen."

Maar niets is minder waar. Deze genezing gaat bepaald niet vanzelf. Hij ziet nog niet scherp. Nu ziet hij nog in raadselen als in een spiegel – ben je geneigd te denken. Hij ziet mensen als

bomen, lopende bomen. Blijkbaar is hij niet vanaf zijn geboorte blind, want hij weet kennelijk hoe bomen eruitzien..

Er moet nog een keer een handoplegging aan te paskomen en dan ziet de man helder.

Twee keer – het kost moeite om iemand te genezen, ben je geneigd te zeggen, maar er zit meer achter.

Alles gaat in tweeën, deze hoofdstukken in Marcus.

Twee keer brengt Jezus een storm tot bedaren

Twee keer breekt Jezus het brood – en breekt en breekt – totdat iedereen verzadigd is.

Dit tweede genezingsverhaal lijkt als twee druppels water op het verhaal vorige week van de dove man.

Het kán niet anders dat Jezus deze man *twee keer* moet aanraken.

Bij Marcus is het tweemaal is scheepsrecht. Dat is blijkbaar nodig. Blijkbaar zijn wij mensen doof en blind. Je kunt alles maar beter twee keer zeggen. De farizeeën kwamen direct na de wonderbare spijziging naar Jezus toe en vragen Jezus om een teken uit de hemel – hoe blind kun je zijn?! De leerlingen maken zich vervolgens zorgen over hun lunch want ze zijn vergeten brood mee te nemen. Jezus roept wanhopig uit: Jullie hebben ogen maar zien niet? Jullie hebben oren, maar horen niet?

Daar gaat het om in dit verhaal.

Dat je jezelf de vraag stelt: waar ben ikzelf doof voor. Wat in mijn leven verblindt mij? Wat zie ik toch over het hoofd?

Was het niet zo dat deze blinde man het als enige wèl goed zag. En dat hij het niet meer aan kon zien hoe het in de wereld toe gaat. Hoe hij als mens gediskwalificeerd wordt. Hoe hij zich heeft afgesloten van de buitenwereld. Hij kon het letterlijk niet langer aanzien.

Daarom neemt Jezus hem apart. Weg van de oordelen, van de blikken van de omstanders. In de afzondering, bij God zelf kan de man zich hervinden.

Het kost moeite om weer vertrouwen te krijgen.

Om zijn medemensen weer als broeders en zusters te gaan zien.

Twee keer moeten hem de handen worden opgelegd, om te genezen.

Twee keer, om weer vertrouwen te krijgen.

Om de confrontatie met de wereld weer aan te gaan. Maar niet meteen - want die wereld – die doet soms pijn aan je ogen, ga eerst maar naar huis, niet terug naar de menigte.

Als Nieuw – Leven in het licht van het Koninkrijk. Dat is het jaarthema van de Protestantse Kerk dit jaar. Ook wij zullen dat als jaarthema gebruiken, vooral tijdens de startzondag over twee weken.

En dat leven in het licht van het Koninkrijk, dat valt nog niet mee, zo horen we vandaag.

Dat licht blijkt soms zo fel dat we het er niet in kunnen kijken. Het koninkrijk staat soms zo haaks op deze wereld dat het ons verblind. En dat we liever wegstijgen.

We moeten dus misschien een zonnebril opzetten en kijken waar we iets van het licht van het koninkrijk ontdekken.

Maar tegelijkertijd zit er ook een waas voor onze ogen, die ons het zicht op het koninkrijk belemmert. We zijn teveel in beslag genomen door het gewone leven, door wat moet. Door de sleur van alledag. Daarom mogen we elkaar helpen die waas weg te nemen en elkaar te wijzen op momenten in ons leven waar iets van het koninkrijk doorbreekt. Op plekken in de schepping waar iets van Gods koninkrijk te ontdekken is.

En we mogen bidden tot God om onze blinde vlekken weg te nemen en zich te krijgen, zicht te houden op dat Koninkrijk, dat is en dat was en dat komt.

God zag dat het goed was. De schepping van de wereld, de schepping van de mens. Maar ergens is er ook iets mis gegaan. Ergens hebben we allemaal een handicap.

Het is aan ons om ons niet te laten leiden door die handicap, maar ons ervan bewust te zijn. En te ontdekken dat juist waar we zien en ervaren dat de wereld onaf is, we diep van binnen weten

waar het goed is. Omdat het niet klopt met hoe het zou moeten zijn. Zo herkennen we dat Koninkrijk ook waar het maar gedeeltelijk aanwezig is.

Daar is het Koninkrijk te vinden. Dat brengt ons dichtbij God.

Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied: 'Ik danste die morgen toen de schepping begon' (Lied 839)
- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Kennismaking met ds. Arniyati Dangga Mesa en Gianni Gah uit Indonesië
- Collecte

GAAN

- Slotlied 'Wat God doet, dat is welgedaan' (Lied 909: 1 en 2)
- Zegen
- Orgelspel